

Hals
Arkiv

Huse og gårde i Holtet

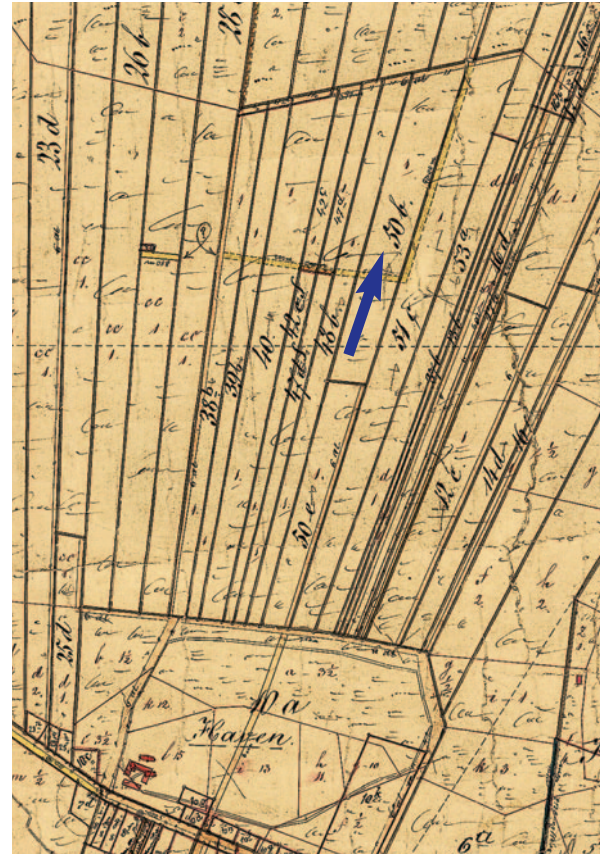
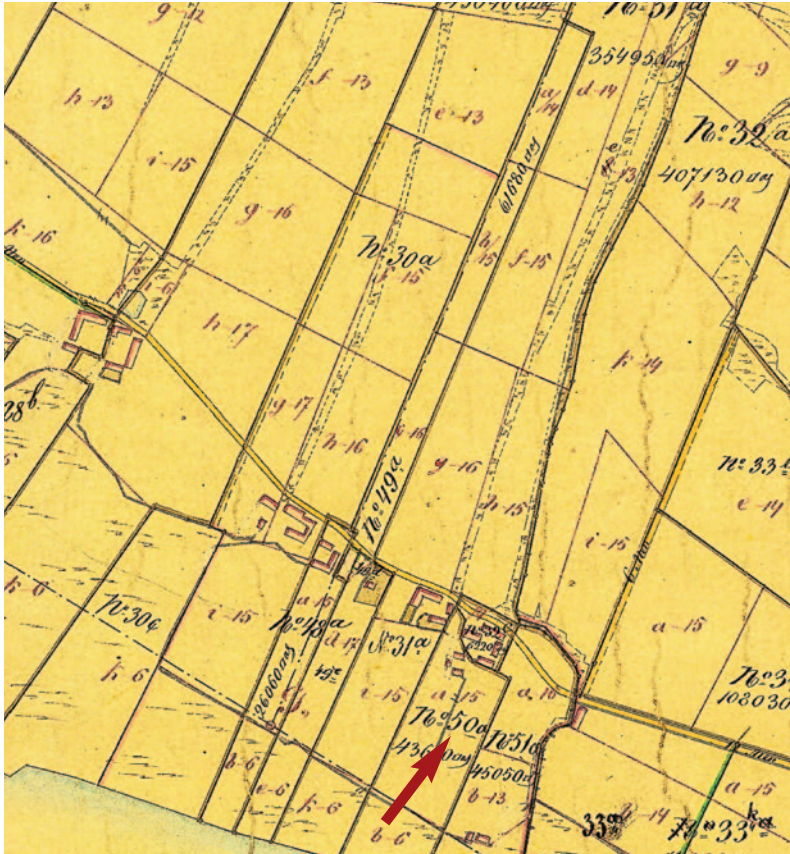
Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af Tove Michelsen, Orla Poulsen og Klem Thomsen.

Tekst af Klem Thomsen

Redigering og billedvalg af Asbjørn Thomsen

Holtetvej 20, Holtet

Gåser By, Øster Hassing, matrikel nummer 51c m.fl.

På udsnittet af matrikelkort for Gåser By, Øster Hassing, 1857-1891, er matr. nr. 50, det gamle husmandssted, som lå helt ned til fjorden, vist med rød pil. Det blev nedlagt omkring 1870. Matr. nr 51 og 33a ses til højre.

Matriklerne 50, 51 og 33a blev senere slået sammen til nutidens gård Holmsminde på Sønderkovvej 167, Gåser, med matr. nr. 33a.

På matrikelkortet 1857-1892, til højre, er matr. nr. 50b, på den tidligere Gaaser Fædrift, vist med blå pil.

Nutidens ejendom Holmsminde i Gåser, som er beliggende på Sønderkovvej 167, er dannet ved sammenlægning af matrikelnumrene 33a, 50 og 51. Den vestligste af disse matrikler - matr. nr. 51 - var oprindeligt et gammelt husmandssted beliggende helt nede ved fjorden, som nedlægges omkring 1890. Dette husmandssted bliver i december 1856 købt af Niels Peter Mathiasen. Stedet havde ved udskiftningen ¹⁾ af Gåser By i 1797 foruden jorden i Gåser også fået tildelt et stykke af overdrevet ²⁾ i Gåser Kær, nord for nutidens Holtet by. Niels Peter Mathiasen får i 1867 tildeling til at frastykke en parcel i Holtet, som får matr. nr. 51c og som har et hartkorn ³⁾ på 2 fjerdingkar. Der går dog endnu en hel del år, før han sælger udstykningsen, og forinden bygger han hus på parcellen.

1876

Den 8. juli 1876 underskrives et skøde, hvorved "Niels Peter Mathiasen af Gaaser skjøder ... til Husmand Søren Christensen sammesteds ... Parcel, som ifølge Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation af 3 August 1867 er skyldsats saaledes: M.N. 51c af Gaaser, Østerhassing Sogn, skyldsats for Hartk: 2 Fdk: ... med derpaa af mig opførte Bygninger" for en købesum på 1.300 kr. Skødet tinglæses ⁴⁾ den 25. august samme år. Hermed bliver stedet på Holtetvej 20 en selvstændig enhed.

Ved folketællingen i 1880 bor Søren Christensen i huset sammen med hustruen Ane Kirstine Jørgensen og sønnen Lars Christensen, som er født i Stovorde. Om Søren Christensen angives, at han "lever af sin jordlod". Ved folketællingen i 1890 bor ægteparret på stedet

1) Udskiftningen af landbrugsjorden under Landboreformerne fra 1700 til 1850 var en ændring fra fællesdrift til bøndernes ansvar for dyrkingen af egen jord. Mange steder fik hver gård fik et samlet areal og ejendommene flyttede ud på de nye marker. Gåsers udskiftning skete i år 1797

2) Overdrevet var før udskiftningen uopdyrket areal, som blev brugt til græsning for kvæg. Det var ejet af landsbyen i fællesskab og lå ofte i udkanten af landbyen.

3) Hartkorn var tidligere værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). Da al betaling foregik med varer, var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det "hårde korn" eller *hartkorn*, der målttes i tønder. 1 tønne = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album.

4) Tinglæst. Tidligere blev et skøde ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningens loven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i et offentligt retsmøde.

Holtetvej 20, Holtet, er her fotograferet mellem 1946 og 1952.

Foto:
Aalborg Luftfoto,
Det kgl. Bibliotek,
Hals Arkiv, B22107.

med en datter og et plejebarn. Søren Christensen angives at være "husmand".

1899

Ved skøde af 25. februar 1899, tinglæst 3. marts, sælger Søren Christensen sin ejendom til sønnen Anders Jørgen Sørensen. Overtagelsen er den 1. april, og i forbindelse med handlen skal køberen overtage den "indestaaende Gjæld til Ø. V. Hassing Sparekasse 1000 Kr skriver Et Tusinde Kroner". Endvidere skal køberen og efterfølgende ejere af ejendommen forpligte sig til, "saa længe jeg [Søren Christensen] og min Hustru Ane Kirstine Jørgensdatter eller en af os lever, at svare os følgende Underhold", indskrevet i skødet som følger:

Inden 1' Mai i Aar skal Køberen i den nuværende Ladebygning umiddelbart og imod den nuværende Beboelseslejlighed

og med Udsigt mod Syd indrette en Stue efter vort Ønske og Anvisning, særlig forsynet med Brædegulv og Bræddeloft, to Fag Vinduer og Kogekakkelovn samt fornøden bekvem og uhindret Adgang dertil, og skal denne Stue være til vor udelukkende Disposition, ligesom vi skulle have fælles Adgang til og Medafbenyttelse af Kjøkken og Bagerovn sammen med Ejendommens øvrige Beboere og have Ret tiil at tage til Huse hos os i Aftægtsboligen hvem vi ville.

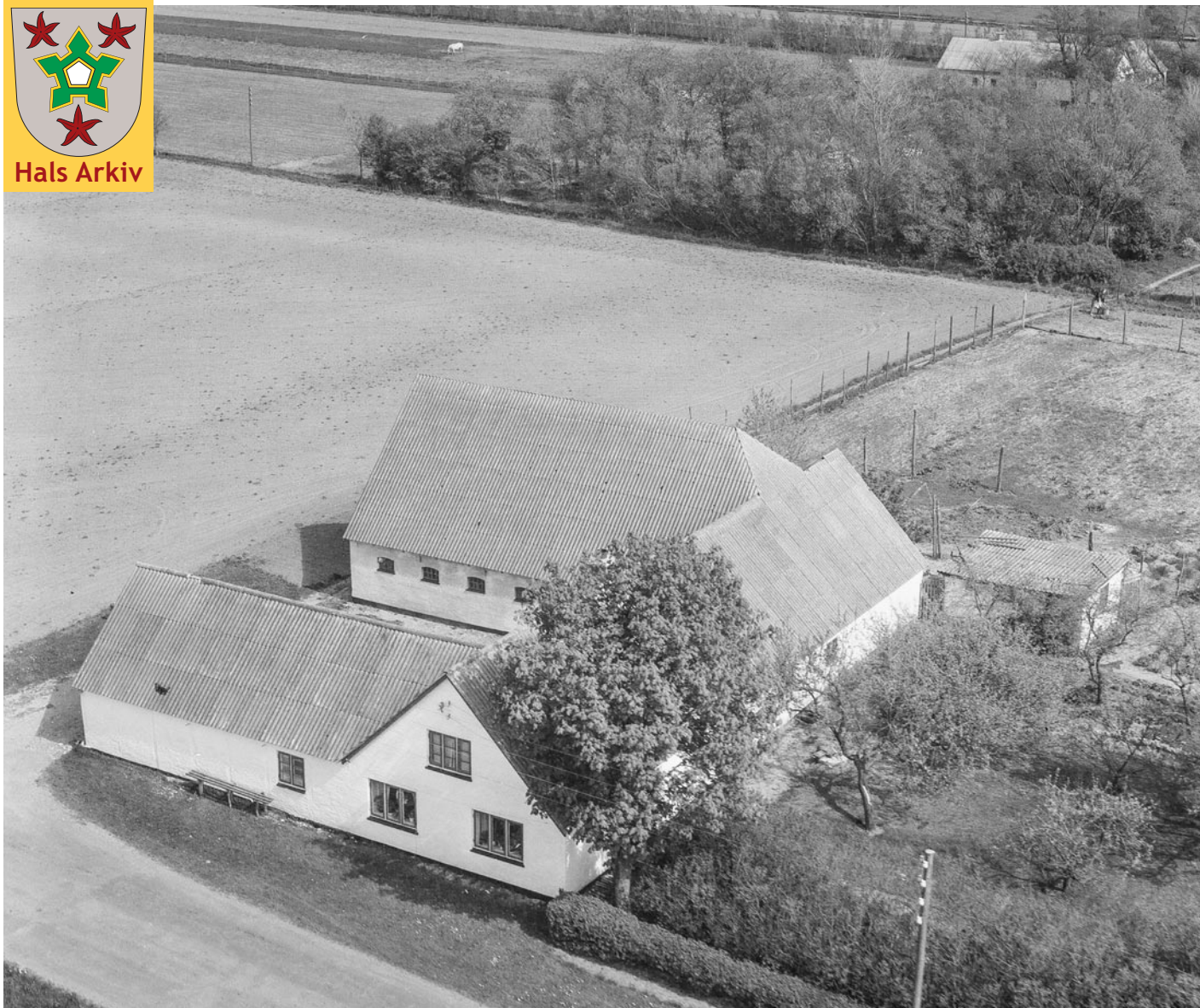
Ejendommens Ejer skal derhos yde os god og forsvarlig Pleje, Pasning og Opvartning i Sygdoms og Alderdomsvagheds tilfælde samt i saa Fald ligeledes besørge vort Brød bagt, Øl brygget og Tøj vasket, ligesom han skal besørge vort Korn bragt til og fra Mølle samt hente Læge og Medicin til os, naar vi forlange det og trænge der-

til, men derimod ikke betale Lægehonoraret eller Medicinen. Endvidere skal Ejeren af Ejendommen yde os eller den Længstlevende af os i gode og forsvarlige Varer aarlig inden 1' November 2 Tønder Brødrug, inden 1' December fire Lispund⁵⁾ fersk Griseflæsk, inden 1' November 1 L \ddot{u} [lispund] fersk Lammekjød, en tønne Spisekartofler i rette Opgravningstid, i August fire Snese⁶⁾ friske Hønseæg af normal Størrelse, inden 1' Oktbr 1 Lispund veltørret Sommerost, i Oktober sex Potter⁷⁾ Petroleum og Halvtresindstyve Pund Malt, derhos

5) Lispund. 1 lispund = 16 pund = knap 8 kg. Et enkelt sted i skødet er indskrevet tegnet "L \ddot{u} " (med steg igennem u-et) ", som er tegnet for lispund.

6) Snese. 1 snes = 20 stk.

7) Pot. 1 pot = ca. 1 liter (0,9666 liter).

Luftfoto af
Holtetvej 20,
Holtet, fra 1959.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.
Hals Arkiv, B16115.

skal Ejeren daglig yde os eller den Længstlevende af os en Pot nymalket velsiet uforfalsket Komælk samt den fornødne Ildebrændsel efterhaanden som forlanges, ligesom han endelig skal yde os et Lispund godt ferskkjærnet Natursmør med en Tolvtedel den 1' i hver Maaned, de daglige Ydelser begynde med Ejendommens Overtagelse og de øvrige første Gang i Aar til de anførte Tider og skulde nogen Ydelse ikke blive leveret i rette Tid eller af rette Kvalitet, da ifalde Ejeren en daglig Bøde af 50 Øre fra den Dag Klage imod ham er forkyndt og indtil Ydelsen præsteres. De have Ret til at færdes paa Ejendommen og i Husene, hvor de ville. Naar vi afgaa ved Døden skal Ejendommens Ejer besørge vor hæderlige og anstændige Begravelse efter Egnens Skik og Brug imod derfor at erholde det mig til-

kommende Begravelsesvederlag fra Vaabenbrødeselskabet⁸⁾. Hvad Indbo vi efterlader os bliver at dele imellem vore Børn.

Til Sikkerhed for skadesløs Opfyldelse og Kjøberens Forpligtelser efter denne Kontrakt, hvilke for det stemplede Papirs Skyld kapitaliseres saaledes:

a. Indrettelse af Boligen 80 Kr.
b. to begravelser 100 Kr.
c. Naturalydelser, Pleje og Pasning aarlig 164 Kr.

det er fem Gange taget 820 Kr. ialt 1000 Kr.

give ham ved sin Medunderskrift paa nærværende Skjøde Prioritets og Panteret samt Oprykningsret næst efter de 100 Kr til Ø. V. Hassing Sparekasse i den ham herved overdragne Ejendom med Bygninger, mur- og nagelfaste Gjenstande, hvorunder Komfur, Kakkellovne og Grubegyde, Ejendommens Besætning, Inventarium, Gjødning, Avl og Afgrø-

de, Lejeindtægt, anden Indtægt og Interesse samt al det Pantsattes Assurance.

Saalænge jeg Søren Christensen eller min fornævnte Hustru lever maa Kjøberen ikke afhænde Ejendommen medmindre han som Erstatning betaler os skadesløst 400 Kr. skriver Fire Hundrede Kroner og skal den nye Ejer selvfølgelig ligefuldt udrede Aftægten som fornævnt. For Stempelbe-
regningens sættes den faste

⁸⁾ De Danske Vaabenbrødre var en dansk forening af krigsveteraner fra de slesvigske krige. Foreningen blev stiftet 1859 af veteraner fra Treårskrigen og var i hele sin levetid kun åben for personer, der havde deltaget i de to krige. Derfor fik foreningen også en naturlig udløbstid, og i 1930 blev foreningen slået sammen med De samvirkende danske Forsvarsbrøderselskaber. Den sidste våbenbroder (dvs. medlem af selskabet) døde i 1941 og året efter ophørte selskabet.

Holtetvej 20,
Holtet,
fotograferet
1974.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.
Hals Arkiv, B23108.

Ejendom til 2000 Kr. og Løsøret til 400 Kr.

Køberen Anders Jørgen Sørensen havde i 1890 giftet sig med Karen Marie Hansen. På dette tidspunkt tjente både brudgom og brud på gården Øster Nejsig. Ægteparret får tilsyneladende ingen børn.

Ved folketællingen i 1901 bor ægteparret Karen Marie Hansen og Anders Jørgen Sørensen på ejendommen matr. nr. 51c på Holtetvej 20 sammen med aftægtsægtesparret Ane Kirstine Jørgensen og Søren Christensen. Ved folketællingen i 1906 er aftægtsægtesparret borte, og ægteparret har nu en plejedatter boende.

Ved folketællingen i 1911 har ægteparret Karen og Anders Sørensen en aftægtsenke boende, formentlig mod betaling.

Hustruen Karen Marie Sørensen, født Hansen, dør i 1913, 44 år gammel.

I 1915 gifter enkemanden Anders Jørgen Sørensen, født 15. september 1865 i Storvorde, sig igen, nu i Gåser kirke med pigen Sørine Pedersen, født 15. juni 1894 i Hou. Med ind i ægteskabet kommer brudens datter Johanne Kristensen, der er født i 1913. Ved folketællingen

i 1916 bor det nygifte ægtepar på ejendommen i Holtet med datteren Johanne. Anders Jørgen Sørensen angives at være "Husmand [og] Arb[ejdsmand]".

Ægteparret Sørine og Anders Sørensen får sønnen Søren Christian Sørensen i 1916, Kristian Skov Sørensen i 1917 og Karla Kristine Sørensen i 1920. Ved folketællingerne i 1921 og 1925 bor ægteparret på ejendommen med deres 4 børn. Ved folketællingen i 1930 bor børnene Kristian og Karla hjemme.

Anders Jørgensen Sørensen dør den 1. juni 1936 på Holtet, 70 år gammel.

1937

I 1937 skifter stedet hastigt ejer 4 gange. Efter Anders Jørgen Sørensens død får først hans enke, Sørine Sørensen, den 20. juni 1937 adkomsten⁹⁾ til stedet ved fremvisning af skifteretsattest i tinglysningsretten. Samme dag sælger hun ejendommen til Anton Martinus Gregersen for en købesum på 8.898,68 kr. Den 1. september 1937 videresælger han stedet til Niels Jensen for 9.200 kr., og den 22. september 1937 sælges stedet til Jens Andreas Jørgensen for 9.700 kr.

Ved folketællingen i 1940 bor husmanden Jens Andreas Jørgensen, hustruen Karoline Laurine Jørgensen, født Jensen, og barnebarnet Jens Laurits Jørgensen på ejendommen på Holtetvej 20.

o.1941

På grund af et hul i de digitaliserede ejendomsoplysninger kendes nøjagtige datoer for de kommende ejerskifter ikke, da oplysningerne i de næste afsnit er baseret på andre kilder.

Den næstkommende ejer er Jens Mathias Calundan de Rosche (Derosche), født 1894 i Horsens sogn (nutidens Langholt), som tidligere har ejet Brixhuset på Gåser Engvej 8 i Gåser. I marts 1941 sælger han denne ejendom, og han overtager formentlig ejendommen på Holtetvej 20 samme år. Jens de Rosche var tidligere blevet gift med Henny Constance Hansen, født 1902 i Ulsted, og ægtepar-

⁹⁾ Adkomst bruges i betydningen "besiddelse af en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, fx et skøde på en fast ejendom, kaldes et adkomstdokument. Det kan også som her være en skifteretsattest.

Billede fra 2025 af Holtetvej 20.

Foto:
Tove Michelsen,
Hals Arkiv, B23109.

ret havde fået børnene: Ester (født 1922 i Ulsted), Lilly (født 1925 i Gandrup), Hans (født 1932 i Gåser), Tove (født 1936 i Gåser), Knud og Margit (født 1941 i Gåser).

o. 1958

Jens de Rosche dør i 1958. Herefter overtager hans enke, Henny de Rosche, stedet på Holtetvej 20. Der kan dog sagten være gået en stribe år, inden adkomsten til ejendommen ændres ved tinglysningsretten ved fremvisning af skifteretsattest.

o. 1971

Henny de Rosche dør i 1971 og begravnes ved siden af sin mand på Gåser kirkegård. Herefter overtager datteren Margit de Rosche ejendommen.

I forbindelse med færdigmelding af byggesager ved daværende Hals kommune i 1978 og 1982 står Margit de Rosche som ejer af Holtetvej 20, som på dette tidspunkt består af matrikelnumrene 51c og 53a.

1987

Den 25. november 1987 tinglyses salget af ejendommen på Holtetvej 20 til Niels Aage Jensen.

Stedet består i dag [marts 2021] af matr. nr. 51c med et jordtilliggende på 37.872 m² og matr. nr. 53a med et jordtilliggende på 22.000 m², totalt knap 11 tønder land.